

BRĪVAIS Scrabble

KOMPLEKTĀ

104 kauliņi (15x15 cm) un uzglabāšanas maiss.

KĀ SPĒLĒT

102 kauliņi ar latviešu alfabēta burtiem. Katram burtam ir sava noteiktā skaitliskā vērtība, kas redzama kauliņa labajā apakšējā stūrī. Tukšajiem kauliņiem nav skaitliskās vērtības, un tie var tikt izmantoti jebkura burta vietā pēc izvēles. Šādu kauliņu izspēlējot, dalībnieks paziņo tā burtu, kurš nedrīkst tikt mainīts līdz spēles beigām.

SAGATAVOŠANĀS SPĒLEI

Visi kauliņi atrodas maisiņā. Lai noteiktu kurš sāks spēli, katrs spēlētājs izņem no maisiņa pa kauliņam. Sākt vajadzēs tam, kura kauliņš ir vistuvāk alfabēta sākumam. (Tukšais kauliņš atbilst burtam "A".) Pēc tam visi kauliņi tiek atlikti atpakaļ maisiņā un samaisīti.

Spēlētāji pēc kārtas izvelk no maisiņa septiņus jaunus kauliņus.

SPĒLES NOTEIKUMI

Pirmā vārda izveidošana.

Pirmais spēlētājs izvēlas divus vai vairāk kauliņu, kas veido vārdu, un izvieto tos uz zemes. Izvietot vārdu pa diagonāli nav atļauts. Gājienā iegūtie punkti tiek aprēķināti, saskaitot visu izmantoto burtu vērtību.

Katra gājiena beigās spēlētājs izvelk no maisiņa tik jaunu kauliņu, cik viņš izspēlēja, lai kopējais kauliņu skaits uz vienmēr būtu 7.

KĀRTA NĀKAMAJAM SPĒLĒTĀJAM

Otrajam spēlētājam un pēc tam katram nākamajam ir izvēle mainīt kauliņus, izlaist gājienu vai pievienot vienu vai vairākus kauliņus jau izveidotajam vārdam, lai no diviem vai vairāk burtiem veidotu jaunu vārdu. Spēlētājs sava gājiena laikā var izvēlēties – izlikt vārdu, mainīt burtus vai izlaist gājienu, neatkarīgi no tā, vai viņš var vai nevar salikt vārdu.

Sava gājiena laikā izmantotie kauliņi jāizvieto vienā nepārtrauktā līnijā horizontāli vai vertikāli.

Ja tie saskaras ar citiem kauliņiem blakus, tiem jāveido pilns vārds pēc krustvārdu mīklas principa.

Spēlētāji nedrīkst viena gājiena laikā papildināt vairākus vārdus vai veidot jaunus vārdus, kuri nesaskaras ar vismaz vienu jau izlikta vārda burtu.

Spēlētājs iegūst punktus par visiem gājiena laikā izveidotajiem vai pārveidotajiem vārdiem. Ja tiek izveidots vairāk kā viens vārds vienā gājienā, tad visi burtu kauliņi tiek saskaitīti (arī papildus punkti).

JAUNU VĀRDU VEIDOŠANA

1. Pievienojot vienu vai vairāk burtu jau spēles laukumā esošā vārda sākumā vai beigās vai arī gan šā vārda sākumā, gan beigās. Tādējādi vārds DZIEDĀT kļūst par IEDZIEDĀTIES.
2. Izveidojot vārdu taisnā leņķī pret spēles laukumā jau esošo vārdu. Jaunajā vārdā jābūt izmantotam vienam burtam no jau esošā vārda. Piemēram, vīrs Z izveidojot IE, bet zem – IEST, tiek izveidots vārds IEZEST.
3. Izveidojot veselu vārdu paralēli jau esošajam vārdam tā, ka burti, kas saskaras, veido pabeigtus vārdus. Piemēram, izveidojot TO vai TE.
4. Jaunais vārds var pievienot burtu arī jau esošam vārdam. Piemēram, vārds IEST (divdabja forma no darbības vārda iet) tiek izveidots, pievienojot esošajam vārdam dziedāt galotni S, tādējādi veidojot arī vārdu DZIEDĀTS.
5. Pēdējais paņēmieni ir veidot "tiltu" starp diviem vai vairāk burtiem (tas gan var notikt tikai ceturtajā vai vēl vairāk spēles aplī). Piemēram, P, I, E, Ī, M un S tiek izkārtoti starp burtiem Z un E, kas jau atrodas spēles laukumā un tiek izveidots vārds PIEZĪMES. Vārds PIEZĪMES tiek izspēlēts ar 15 punktiem.

KAULIŅU MAINĀ

Ik viens spēlētājs var izmantot savu gājienu, lai nomainītu vienu vai visus kauliņus. Maināmos kauliņus pagriež ar burtiem uz leju, tad izvelk no maisiņa tādu pašu skaitu jaunu kauliņu, bet iepriekšējos savukārt ieber maisiņā un samaisa ar pārējiem. Pēc tam spēlētājs gaida savu nākamo gājienu.

GĀJIENA IZLAISĀNA

Tā vietā, lai izvietotu kauliņus uz spēles laukuma vai mainītu tos, spēlētājam ir tiesības izlaist gājienu, neatkarīgi no tā, vai viņš var vai nevar salikt vārdu (vai vārdus). Tomēr, ja visi spēlētāji divas reizes pēc kārtas izlaiž gājienu, spēle beidzas.

BRĪVAIS Scrabble

ATĻAUTIE VĀRDI

Drīkst izmantot visus latviešu valodas skaidrojošajā vārdnīcā atrodamos vārdus un to formas, izņemot vārdus, kas rakstāmi ar lielo sākuma burtu, un saīsinājumus. Svešvārdi, kuri iekļāvušies latviešu valodā un atrodami latviešu valodas skaidrojošajā vārdnīcā, arī ir atļauti. Pirms sākt spēli dalībniekiem jāvienojas, kāda vārdnīca tiks izmantota. Tiklīdz kauliņš ir uzlikts uz spēles laukuma, to nedrīkst pārvietot, ja vien vārds nav veiksmīgi apstrīdēts.

VĀRDU APSTRĪDĒŠANA

Tiko izvietotu vārdu drīkst apstrīdēt līdz brīdim, kamēr nav pieskaitīti punkti un savu gājienu nav sācis nākamais spēlētājs. Tikai šajā gadījumā drīkst izmantot vārdnīcu, lai pārbaudītu vārda pareizrakstību vai izmantošanu. Ja vārds ir apstrīdēts pamatoti, spēlētājs paņem atpakaļ savus kauliņus un zaudē gājienu.

Piezīme: Spēles laikā nedrīkst izmantot vārdnīcu, lai meklētu vārdus ko salikt.

PAPILDU 20 PUNKTI

Ikviens spēlētājs, kurš viena gājiena laikā izspēlē visus septiņus kauliņus, papildus punktiem par gājienu iegūst vēl 20 punktus.

SPĒLES BEIGAS

Spēle beidzas, ja:

1. No maisiņa ir paņemti visi kauliņi un viens nospēlētājiem ir izmantojis visus savus kauliņus;
2. Visi iespējamie vārdi ir salikti;
3. Visi spēlētāji divreiz pēc kārtas ir izlaiduši gājienu.

Kad saskaitīti visi punkti, no katra spēlētāja punktu summas tiek atņemta neizspēlēto kauliņu punktu summa. Ja kāds no spēlētājiem ir izspēlējis visus savus kauliņus, viņa punktiem pieskaita pārējo spēlētāju neizspēlēto kauliņu punktu summu. Piemēram, ja spēlētājam spēles beigās palikuši burti K un D, viņa rezultāts tiek pamazināts par 5. punktiem.

Spēlētājs, kurš izmantojis visus kauliņus, papildus saņem 5 punktus.

Uzvarētājs ir spēlētājs ar vislielāko kopā iegūto punktu skaitu!

VISBIEŽĀK PĀRPRASTO NOTEIKUMU SKAIDROJUMS

1. Viens un tas pats vārds var tikt izspēlēts vairākas reizes spēles laikā.
2. Spēlē var tikt izmantoti vārdi gan vienskaitlī gan daudzskaitlī, kā arī dažādos locījumos un formās.
3. Ja kāds spēlētājs ir izmantojis visus savus kauliņus un arī kauliņu maisiņš ir tukšs, spēlē ir beigusies. Dažās spēlēs, iespējams, neviens spēlētājs neizmanto visus savus kauliņus. Šajā gadījumā spēle turpinās līdz veikti visi iespējamie gājieni. Ja spēlētājs nevar veikt gājienu, viņš izlaiž kārtu.